

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 24.02.2025 р. №2)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»



Віра РОГОВА

Наказ від «26» лютого 2025 р. № 78

ПІГОДЖЕНО

Проректор

(підпис)

Олена ЧАСНІКОВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ
(ТЕХНІЧНІ ТА ОБСЛУГОВУЮЧІ ВИДИ ПРАЦІ),
МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ, КЕРІВНИКІВ ГУРТКІВ
ТЕХНІЧНОГО НАПРЯМУ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ**

Пояснювальна записка

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення фахової кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 (для вчителів/викладачів базової та загальної середньої освіти), та у відповідності до професійного стандарту за професією «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» та «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 грудня 2020 року № 2736.

Освітня програма також враховує основні положення Закону України «Про освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вчителя з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний вчитель технологій / трудового навчання закладу освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої Програми: професійний розвиток вчителів (викладачів) предметів технологічної освітньої галузі відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей вчителів ТEO закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів ТEO закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній технологічній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей вчителів ТEO закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння вчителів ТEO закладів загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Особливості організації освітнього процесу за освітньою програмою

Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші теми в залежності від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть різнитися залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів.

Теоретична складова освітньої програми може бути реалізованою через лекції / відеолекції / вебінари / відеоконференції тощо. Практична складова – через практикуми / навчальні тренінги/семінари /майстер-класи тощо.

Навчальні заняття в синхронному режимі при дистанційній формі навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться в різних форматах.

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері базової середньої освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту повної загальної середньої освіти;
- структури та змісту типової освітньої програми та освітньої програми закладу освіти, типового навчального плану та робочого навчального плану, модельної навчальної програми та навчальної програми;
- планування освітньої діяльності в закладі загальної середньої освіти;
- академічної свободи вчителя в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту базової середньої освіти, типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (освітніх програм, укладених науковими установами, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку), модельних навчальних програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб;
- формувати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- розробляти навчальні програми на основі модельних навчальних програм;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність);
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, українська національна ідентичність, готовність стати на захист України, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу: комп'ютерна техніка, офісне ПЗ, навушники, мікрофон, колонки, гаджети (планшет, смартфон), обладнання STEM, обладнання для майстерень, постійний доступ до глобальної мережі «Інтернет», наявність облікового запису Google (особистого чи корпоративного).

1.	Розробник освітньої програми	Сацюк Олена Іванівна, викладач кафедри природничо-математичної освіти та технологій Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
2.	Найменування освітньої програми	Освітня програма підвищення кваліфікації учителів трудового навчання (технічні та обслуговуючі види праці), майстрів виробничого навчання, керівників гуртків технічного напрямку закладів освіти
3.	Мета програми	Формування та розвиток професійних компетентностей учителів (викладачів) технологічної освітньої галузі
4.	Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Учителі (викладачі) предметів технологічної освітньої галузі
5.	Напрямок освітньої програми	Професійна компетентність вчителя (викладача) предметів технологічної освітньої галузі
6.	Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	60 год / 2 ЄКТС
7.	Форма підвищення кваліфікації	Дистанційна
8.	Вид підвищення кваліфікації	Навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації
9.	Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05 Професійні компетентності: А1 Мовно-комунікативна компетентність (А1.1, А1.2, А1.3, А1.4); А2 Предметно-методична компетентність (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4, А2.5, А2.6, А2.7); А3 Інформаційно-цифрова компетентність (А3.1, А3.2, А3.3); Б1 Психологічна компетентність (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4); Б2 Емоційно-етична компетентність (Б2.1, Б2.2, Б2.3); Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1, Б3.2, Б3.3); В1 Інклюзивна компетентність (В1.1, В1.2, В1.3); В2 Здоров'язбережувальна компетентність (В2.1, В2.2, В2.3, В2.4, В2.5); В3 Проектувальна компетентність (В3.1); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)

10.	Очікувані результати	Удосконалення загальних та професійних компетентностей
11.	Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
12.	Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Освітній компонент (модуль, тема)	Кількість годин				
		Лекційні	Семінарські	Практичні	Самостійна робота	Усього
1.	Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів XXI століття	2			6	8
1.1.	Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу	2				
2.	Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище НУШ: територія безпеки та розвитку	2			6	8
2.1.	Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах НУШ	2				
3.	Модуль 3. Фаховий. Організація освітнього процесу з предметів технологічної освітньої галузі		2	10	18	30
3.1.	Організація освітнього процесу з технологій		2			
3.2.	Особливості викладання предметів технологічної освітньої галузі в умовах Нової української школи			2		
3.3.	Методика викладання трудового навчання, технологій			2		
3.4.	Особливості організації освітньої діяльності з креслення			2		

3.5.	Викладання трудового навчання, технологій з використанням технологій дистанційного навчання			2		
3.6.	Адитивні технології (3Д- моделювання) в освітньому процесі			2		
4.	Модуль 4. Діагностико-аналітичний			8	6	14
4.1.	Установче заняття. Вхідне діагностування			2		
4.2.	Конференція з обміну досвідом			2		
4.3.	Захист випускних робіт			2		
4.4.	Вихідне діагностування			2		
	Разом:	4	2	18	36	60

Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів ХХІ століття

1.1. Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу

Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу: огляд класичних та сучасних підходів. Аналіз програм та національних стратегій розвитку людського капіталу європейських країн та України. Переваги та обмеження у розумінні ролі освіти в процесі формування людського капіталу. Розгляд перспектив розвитку освіти та її впливу на людський капітал у майбутньому. Реалізація інноваційного освітнього проєкту на всеукраїнському рівні за темою «Модель національного освітнього технопарку з підвищення якості освіти у викликах воєнного/повоєнного часу».

Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище НУШ: територія безпеки та розвитку

2.1. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах НУШ

Основні ідеї та принципи НУШ. Аналіз впливу освітньої реформи НУШ на зміни в педагогічній практиці. Ключові аспекти професійного розвитку в умовах НУШ. Роль педагога у процесі реформування освіти. Визначення інструментів та методів професійного розвитку педагогів. Перспективи професійного розвитку вчителів в контексті НУШ.

Модуль 3. Фаховий. Організація освітнього процесу з предметів технологічної освітньої галузі

3.1. Організація освітнього процесу з технологій

Сучасні вимоги Нової української школи до викладання технологічної освітньої галузі. Особливості викладання навчального предмета «Технології». Особливості реалізації модельних навчальних програм з технологій. Сучасні методики викладання на уроках трудового навчання, технологій. Принципи, функції та форми оцінювання. Реформа освіти та модернізація технологічної освітньої галузі.

3.2. Особливості викладання предметів технологічної освітньої галузі в умовах Нової української школи

Реалізація мети технологічної освітньої галузі базової середньої освіти. Сучасні тенденції розвитку технологічної освіти в Україні. Основні принципи Державного стандарту. Базовий навчальний план і типові освітні програми з технологій. Компетентнісний потенціал та вимоги до обов'язкових результатів технологічної освітньої галузі. Очікувані результати навчання з технологій. Критерії оцінювання навчальних досягнень. Модельні навчальні програми з навчального предмету «Технології».

3.3. Методика викладання трудового навчання, технологій

Сучасні тенденції розвитку технологічної освітньої галузі. Форми організації трудового навчання. Викладання у змішаних групах. Джерела інформації професійної діяльності педагога. Персональний сайт учителя.

3.4. Особливості організації освітньої діяльності з креслення

Нормативно-правова база викладання креслення. Освітній потенціал навчального предмету креслення. Особливості навчальних програм з креслення. Сучасний урок креслення. Застосування інформаційних технологій. Інтеграція креслення з навчальними предметами.

3.5. Адитивні технології (3D-моделювання) в освітньому процесі.

Адитивні технології: історія виникнення та розвитку. Складові адитивних технологій: 3D-моделювання, 3D-друк, сканування. Термінологія. Класифікація. Галузі застосування. Типи установок. Топ компанії і їхні технології. Програмне забезпечення 3D-моделювання.

Лазерна та струменева технологія. Їх переваги та недоліки.

Стереолітографія. Селективне лазерне спікання. Моделювання плавленням. Пошарове формування об'ємних моделей з листового матеріалу. Струменева полімеризація.

Рекомендовані джерела

1. Адитивні технології виробництва (3D-друк) URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/158653/mod_resource/content/0/add_tech_lec1.pdf (дата звернення: 18.03.2024).
2. Адитивні технології виробництва (3D-друк) URL: <https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=3636> (дата звернення: 20.03.2024).
3. Андрощук Г.О. Адитивні технології: перспективи і проблеми 3D-друку (II частина) URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/handle/123456789/150726> (дата звернення: 20.03.2024).
4. Барна М.В. Іміджологія: навч. посіб. для дистанційного навчання. Київ: Університет «Україна», 2018. 217 с.
5. Бичко Г., Терещенко В. Навчальні втрати: сутність, причини, наслідки та шляхи подолання. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Learning-losses_Ukraine.pdf
6. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.- метод. посіб. / за наук. ред. О.І. Пометун. Харків, 2017. 190 с.
7. Європейське мовне портфоліо : методичний посібник. URL: <http://surl.li/eakzdz>
8. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання. URL: <https://lenvit.ucoz.ua/ZER.pdf>.
9. Зливков В.Л., Лукомська С.О., Федан О.В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях. Київ: Педагогічна думка, 2016. 219 с.
10. Кириленко С. Поліфункціональний урок у системі STEM-освіти: теоретико-методологічні та методичні сегменти. Рідна школа. 2016. №4, С. 50-54.
11. Коваленко О. STEM- освіта: досвід упровадження в країнах ЄС та США. Рідна школа. 2016. №4, С. 46-49.
12. Ковальська Т. Інноваційні підходи до профільного навчання і допрофесійної підготовки старшокласників Кам'янець-Подільського ліцею. Директор школи, ліцею, гімназії. 2017. № 3-4, С. 179-183.
13. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення: уведено в дію постановою Верховної Ради Української РСР від 07.12.84 № 8074-10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
15. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : Світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / за заг. ред. О.В. Овчарук. Київ : «К.І.С.», 2004. 134 с.

16. Короткий посібник з 3D-друку для початківців. Адитивні технології тривимірної системи координат. URL: <https://dou.ua/forums/topic/46616/> (дата звернення: 20.03.2024).
17. Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2023/2024 навчальному році (Лист ІМЗО від 01.08.2023 № 21/08-1242).
18. Освітні втрати: підходи до вимірювання та компенсації. URL: https://cedos.org.ua/wp-content/uploads/zapyska_osvitni-vtraty.pdf.
19. Пометун О. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти. Рідна школа. 2005. № 1, С. 65–69.
20. Помилуко В.Ю. Психологія розвитку ключових компетентностей у дорослому віці. Київ, 2020. 541 с.
21. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
22. Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text>.
23. Про затвердження Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України : Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 № 304. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0806-06#n15>.
24. Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.05.2019 № 659. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0612-19#Text>.
25. Про організацію навчання окремих категорій немедичних працівників навичкам надання першої невідкладної медичної допомоги : Наказ МОЗ України від 02.03.2009 р. № 132.
26. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
27. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 вересня. № 178-179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
28. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: Закон України від 13.12.2023 № 2834-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, № 46, ст. 116.
29. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.
30. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
31. Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 № 442. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-92-%D0%BF#Text>.
32. Про схвалення Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennyakoncepciyi-rozvitku-a960r> (дата звернення: 18.03.2024).
33. Проект Концепції STEM – освіти в Україні. URL: mk-kor.at.ua/STEM/STEM_2017.pdf.- (дата звернення: 12.11.2021).
34. Проект Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії інноваційного розвитку України на період до 2030 року». URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadskeobgovorennya/2018/10/22/innovatsiynogo-rozvitkuukraini.pdf> (дата звернення: 18.03. 2024).

35. Рекомендації ЮНІСЕФ та Міністерства освіти і науки України щодо організації програм із надолуження освітніх втрат.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2023/07/31/Unicef.Immmediate.actions.frame.proofreading.ua.1-31.07.2023.pdf>.

36. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти: Наказ МОЗ України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>

37. Смагіна Т.М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону: збірник матеріалів конференції. Житомир. 2017. С. 21-29.

38. Технології розвитку критичного мислення учнів / А. Кроуфорд та ін.; наук. ред., передм. О.І. Пометун. Київ: Плеяди, 2006. 220 с.

39. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: Наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W> .

40. Типовий перелік засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій : Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.04.2020 №574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0410-20#Text> .